

Colour-ringing of Mediterranean Gulls *Larus melanocephalus* in The Netherlands and France

We hereby inform you on the following colour-ringing projects of Mediterranean Gulls carried out in the SW-Netherlands and Northern France.

Since spring 1989 Mediterranean Gulls have been marked in the breeding colonies in the SW-Netherlands, where both adults and chicks have been ringed. Since autumn 1991 Mediterranean Gulls have also been ringed on the coasts of Northern France (during the non-breeding season).

In *The Netherlands* birds are ringed with a single white PVC ring engraved with a combination of three black characters; up to now two digits followed by one letter on the tarsus (either left or right).

In *Northern France* birds are marked with a single green PVC ring engraved with a combination of three white characters; up to now one letter followed by two digits on the tarsus (either left or right).

In both countries, birds are also ringed with standard metal rings (on opposite tibia).

These colour-ringing programmes have been officially approved by the national ringing schemes (Vogeltrekstation Arnhem and CRBPO Paris) and EURING.

Details of sightings (even incomplete data, e.g., only the colour of the ring) will be welcomed at the following addresses.

The Netherlands *Peter L. Meininger, RWS-DGW, Afd. Biologie, Postbus 8039, 4330 AK Middelburg, The Netherlands. Fax (1180) 16500, Tel. 1180-11851 or 1180-36593 (private).*

France *Pascal Raevell, Résidence du fief, Route d'Hazebrouck, 59270 Bailleul, France. Fax 33-20.43.67.32 Tel. 33-20.43.65.79 or 33-28.48.71.01 (private).*

Colour-ringing programmes of the Voorne Bird Observatory

Adults and chicks of Lesser Black-backed Gull *Larus fuscus*, Common Gulls *Larus canus* and Avocets *Recurvirostra avosetta* have been marked with colour-rings during the breeding season since 1990 at the Voorne Bird Observatory (SW-Netherlands).

Lesser Black-backed Gulls have been marked with either a single white or green engraved PVC ring or a combination of two rings (one on each tarsus).

Common Gulls have been marked with a single green or black engraved PVC ring (only in 1991).

Avocets have been ringed with a single white engraved PVC ring.

All these projects use engraved rings with a combination of three characters. Some rings have become stained as a result of which they are now rusty coloured. In the

future these projects may be repeated with different colours. Details of sightings can be sent to the following address. *Norman D. van Swelm, Ornithologisch Station Voorne, Schepenenweg 26, 3233 CL Oostvoorne, The Netherlands.*

Bird Numbers 1992: distribution, monitoring, ecological aspects

Onder de titel *Bird Numbers 1992* vindt in september 1992 een internationale conferentie plaats in Noordwijkerhout. In de traditie van de bijeenkomsten, georganiseerd onder auspiciën van IBCC (*International Bird Census Committee*) en EOAC (*European Ornithological Atlas Committee*) wordt dit de twaalfde. De vorige conferentie vond plaats in Praag in 1989. SOVON organiseert dit congres in samenwerking met het Centraal Bureau voor de Statistiek. Centrale thematiek tijdens deze conferentie is het doelgericht tellen van vogels en het gebruik van de verzamelde gegevens. Dit met name tegen de achtergrond van internationale samenwerking op dit gebied.

Onlangs is de *second announcement* verschenen waarin veel informatie betreffende het congres wordt samengevat. Er is een voorlopig programma in opgenomen en geïnteresseerden worden opgeroepen samenvattingen in te zenden van de bijdragen die ze op het congres ten gehore willen brengen of in de vorm van een poster willen presenteren. De kosten van deelname worden meegedeeld en er is een registratieformulier bijgesloten.

De lezingen zullen in het Engels worden gehouden. Plenaire thema's zijn in het overzicht hieronder cursief gedrukt.

Zondag 13 september 1992

Avond: Registratie en welkomstreceptie in het Congres Centre Leeuwenhorst, Noordwijkerhout.

Maandag 14 september 1992

Ochtend: Registratie en koffie in het conferentie centrum; officiële opening door de staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij Drs. J. D. Gabor; twee *key note* lezingen over censuswerk door Prof. Dr. K. H. Voous (honorary president) en Prof. Dr. R. H. Drent. Middag: *Impacts on breeding-bird communities of important environmental factors* (Rob Fuller)

Avond: Workshop Bird data and computers: Data handling (Theo Verstrael), Population modelling (Stephen Baillie & Theo Verstrael).

Dinsdag 15 september 1992

Ochtend: *Bird census work as a tool for conservation and management; the species oriented perspective* (Gustav Aulén); (parallel) *Biogeography of birds and climatic change* (Rob Hengeveld)

Middag: *Bird census work as a tool for conservation and management; the group oriented perspective* (Luc Schifferli); (parallel) *Latest topics in bird census-, atlas- and monitoring work in the CIS (Commonwealth of*

Independant States) (Eugene Syroechkowski)

Namiddag: Poster sessie I

Avond: Workshop Bird ringing (Arie van Noordwijk); (parallel) Workshop International manual for censusing birds (Pertti Koskimies)

Woensdag 16 september 1992

Excursie (gehele dag)

Avond: Bijeenkomst IBCC; bijeenkomst EOAC

Donderdag 17 september 1992

Ochtend: *Progress towards international integration of monitoring studies on breeding and migratory birds* (Robert Kwak); (parallel) *Latest topics in bird census-, atlas- and monitoring work in Africa and other continents*

Middag: *Breeding birds in a fragmented landscape* (Paul Opdam); (parallel) *Latest topics in bird census-, atlas- and monitoring work in southern Europe* (Rui Rufino)

Avond: Workshop Progress towards better international coordination of bird census work: future aims of IBCC and EOAC and cooperation with ICBP, IWRB, Euring, etc. (IBCC and EOAC officers and Klaus Witt)

Avond: Poster sessie II

Vrijdag 18 september 1992

Ochtend: *Migratory birds* (Meinte Engelman)

Middag: *Latest topics in bird census-, atlas- and monitoring work in northern and western Europe* (Luc Schifferli)

Namiddag: Sluiting van de conferentie.

Nu al is gebleken dat de interesse overweldigend groot is, vooral uit Oost-Europa. Dit plaatst de organisatie voor een probleem. De financiële middelen om alle belangstellenden uit Oost-Europa uit te nodigen ontbreken. De organisatie zou daarom zeer geholpen zijn als mensen bereid zijn gedurende de conferentie één of meer mensen uit het voormalige Oostblok te huisvesten. Op deze manier wordt het mogelijk met dezelfde financiële middelen een groter aantal deelnemers uit Oost-Europa bij de conferentie te betrekken en de waarde van de bijeenkomst wezenlijk te verhogen.

Voor inlichtingen en aanvragen van de *announcement* kunt u contact opnemen met *Ward Hagemeijer, p/a SOVEN, Rijkswaterstaatweg 178, 6573 DG Beek-Ubbergen. Tel. 08895-43753.*

Waarnemingen van de Grote Zilverreiger in Nederland, een oproep

In Nederland is het aantal waarnemingen van de Grote Zilverreiger in de afgelopen decennia exponentieel toegenomen. Met name rond de Oostvaardersplassen wordt de soort thans jaarlijks in kleine aantallen waargenomen. Naar de gebiedskeuze en de voedseloeconomie van deze vogels is rond het moerasgebied de afgelopen jaren door werknemers van Rijkswaterstaat directie Flevoland onderzoek gedaan. In het begin van de jaren tachtig foerageerden de vogels ook veelvuldig buiten het gebied. Voor een te schrijven artikel over aantalsverloop, verspreiding en biotoopkeuze in de afgelopen jaren zijn gegevens van buiten de Oostvaardersplassen dan ook van harte welkom. Natuurlijk kunnen ook data van het moerasge-

bied zelf worden ingestuurd. Ook waarnemingen elders uit Nederland zijn van harte welkom. Mogelijk zijn er genoeg gegevens voor het schrijven van een overzichtsartikel omtrent het voorkomen in Nederland. Gevraagd worden: datum van de waarneming, aantal, plaats (zo nauwkeurig mogelijk, liefst kavelnummer/Amersfoort-coördinaten), biotoop (b.v. begroeide sloot, weiland, wegberm etc.) en wat deed (deden) de vogel(s). Alle waarnemingen worden met belangstelling tegemoet gezien op het volgende adres: *Berend Voslamber, Rijkswaterstaat directie Flevoland, Postbus 600, 8200 AP Lelystad.*

Nieuw vogeltijdschrift

In Engeland heeft een nieuw vogeltijdschrift het levenslicht gezien. Het draagt de naam *Birdwatch* en zal eens per twee maanden verschijnen. Het eerste nummer is verschenen in januari. *Birdwatch* wordt gedrukt op A4-formaat en is verlevendigd met kwaliteitsfoto's en andere illustraties, zowel in zwart-wit als in kleur. De opzet is breed, maar de nadruk lijkt te liggen op taxonomie, soortherkenning en het geven van actuele informatie uit/over het waarnemingsnetwerk in Engeland. Er worden besprekingen van boeken, video's en geluidsopnamen opgenomen en er wordt aandacht besteed aan optiek en excursiekleding. Ook de bescherming van soorten of belangrijke broed- en foerageergebieden komt echter aan bod. Het abonnementsgeld bedraagt £19,20 per jaar (buiten Groot-Brittannië en Ierland). Informatie en opgaven bij *Birdwatch, P.O. Box 1786, London E17 7JG.*

Kleurringen en kleuringscombinaties van Nederlandse Grutto's

In het kader van een evaluatie van beheersovereenkomsten wordt in de Schaalsmeerpolder (gemeente Wormer) weidevogelonderzoek verricht. Hierbij is de Grutto (*Limosa l. limosa*) als indicatorsoort gekozen. Vanaf 1984 zijn 320 adulte Grutto's (broedvogels) voorzien van kleurringen. Bovendien werden, deels buiten het onderzoeksgebied, jaarlijks ongeveer 250 gruttupulli geringd, eveneens met kleurringen. Door de individuele herkenbaarheid van adulte Grutto's is onderzoek mogelijk naar broedplaatsstrouw, partnertrouw, broedsucces van individuele vogels en dispersie in en buiten het onderzoeksgebied. In oktober 1991 is een begin gemaakt met de analyse van de gegevens over broedplaatsstrouw. In het broedseizoen van 1992 en 1993 zal nog op beperkte schaal veldonderzoek plaatsvinden. Voor de analyse van de overleving van pulli en de dispersie van Grutto's zijn meer gegevens (aflezingen van gekleurde Grutto's) noodzakelijk om meer betrouwbare conclusies te kunnen trekken. Vooral waarnemingen van Grutto's op enige afstand van het onderzoeksgebied zijn van belang.

De adulte Grutto's zijn met unieke combinaties van vier of zes ringen gemerkt, de kuikens dragen alleen een jaar-klasse-ring. Naast kleurring(en) draagt de vogel altijd een aluminiumring van het Vogeltrekstation Arnhem. De ringen zijn boven het loopbeen (dus om de *tibia*) aangelegd met het oog op "optimale" afleesmogelijkheden. Bij de 4-ringcombinaties draagt één poot altijd een aluminiumring en een blauwe kleurring. Deze combinatie kan zowel

links als rechts zijn aangebracht. Bij de 6-ringcombinaties is tussen de aluminiumring en de blauwe ring (hier de bovenste) een tweede kleurring aangebracht, die de kleuren rood, geel of zwart kan hebben. Om de poot die geen aluminiumring draagt zijn respectievelijk twee en drie kleurringen aangelegd in de kleuren rood, geel, blauw of zwart. De vogels met vier ringen dragen soms aan één poot twee ringen met dezelfde kleur. Bij het aflezen wordt, van boven naar beneden, eerst de combinatie aan de linkerpoot afgelezen en dan de combinatie aan de rechterpoot. De vogel RG/AB heeft dus aan de linkertibia een rode ring en daaronder een gele, aan de rechtertibia boven een aluminiumring en daaronder een blauwe ring.

Bij de gruttokuikens is van 1984 tot 1988 in het onderzoeksgebied aan de linkertibia een kleurring aangelegd en aan de rechter een 5 mm hoge aluminiumring van het Vogeltrekstation Arnhem. Buiten het onderzoeksgebied is de kleurring rechts en de aluminiumring links aangelegd. De kleur van de ring geeft het jaar van geboorte aan. De volgende kleuren zijn gebruikt: rood (aangegeven met R, gebruikt in 1984), geel (G, 1985), groen (Q, 1986), wit (W, 1987), blauw (B, 1988). In 1989 zijn in de Schaalsmeerpolder gele ringen gebruikt met de inscripties A2, A3, ...A7, en bij kuikens buiten dit gebied de combinatie -/RA. In 1990 werd binnen het gebied de combinatie

GA/- gebruikt en buiten het gebied de combinatie -/GA.

Omdat Grutto's tijdens de trek en in de overwinteringsgebieden soms enige tijd in zout of sterk ijzerhoudend water foerageren, kan de aluminiumring na enkele jaren een sterk bruine aanslag vertonen waardoor deze op afstand op een kleurring lijkt. Ook de "echte" kleurringen zijn niet kleurecht; na verloop van enkele jaren worden ze onder invloed van zonlicht flets. De gele ringen kunnen echter naar oranje gaan neigen.

Mocht u een Grutto met kleurringen waarnemen dan kunt u deze waarneming schriftelijk doorgeven aan onderstaand adres, hier kunt u ook met uw vragen terecht. Alle details zijn van belang voor de uiteindelijke identificatie. Indien mogelijk noteren: geslacht, leeftijd, gedrag, Amersfoortcoördinaten, groeps grootte, aantal kleurringen, bijzonderheden (snavel verbogen, links mank etc.). In Duitsland (Rieselfelder, Münster) is ook een kleine populatie Grutto's met kleurringen geringd. Mocht een waargenomen Grutto tot deze populatie behoren dan zal de melding naar Münster worden doorgestuurd. Alle inzendingen zullen worden beantwoord. Bij voorbaat dank voor de medewerking. *Niko M. Groen, Paardekamp 40, 1541 XN Koog aan de Zaan. (075) 312894/312045.*

15 JAAR GROOT IN LICHTGEWICHT

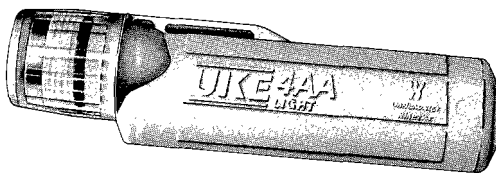
In **15** jaar groeide Bever van de kleinste naar de grootste lichtgewicht kampeer-, bergsport, wintersport en expeditie-specialist.

1000-den klimmers, fietsers, kampeersers, wandelaars en **58** grote sportieve en wetenschappelijke expedities hebben wij uitgerust, zoals de huidige Ned. Everest '92 Expeditie.

Natuurlijk vieren wij deze mijlpaal met kortingen van **15%** op speciale jubileum artikelen waaronder:

Bever Like Lamp
Kunststoflamp, enorme
lichtopbrengst
Nieuw bij Bever

Fjällräven Desert Jack
Katoen/polyester halflang
jack, veel zakken, kapuchon

nu 44,95

nu 300,00

voor meer informatie of de jubileumcatalogus: 070-3883700.

Den Haag, 2521 AB Calandplein 4 – Bever Boek & Kaart Den Haag, 2521 AB Calandplein 4 – Rotterdam, Adm. de Ruyterweg 33 – Utrecht, Balijelaan 12 – Arnhem, Utrechtsestraat 5 – Haarlem, Zijweg 63 – Breda, Wilhelminastraat 22 – Apeldoorn, Brinklaan 45 – Hilversum, Havenstraat 16 – Erdman Schmidt Hoogeveen, Weberstraat 7

BEVER Zwerfsport – klaar voor de volgende 15 jaar